

Antti Lindtman sd ym.

Välikysymys hallituksen aiheuttamasta työmarkkinakaaoksesta

Eduskunnalle

Suomalaista työelämää on rakennettu hyvällä kolmikantayhteistyöllä vuosikymmenten ajan, aina talvisodan aikaisesta tammikuun kihlauksesta 1940 lähtien. Suomalainen yhteistyöperinne on ollut kansainvälisesti arvostettu, ja Suomea on pidetty yhteistyökulttuurin mallimaana niin EU:ssa kuin kansainvälisessä työjärjestössä ILO:ssa.

Orpon hallitus on lyhyen historiansa aikana irtautunut pitkään toimineesta sopimisen ja yhteistyön kulttuurista. Näin on tapahtunut siitä huolimatta, että juuri vaikeina aikoina vakautta ja yhteistyötä tarvittaisiin talousvaikeuksien voittamiseen.

Hallituspuolueiden linja poikkeaa olennaisesti siitä, mitä he ennen vaaleja julistivat tavoitteekseen. Ennen vaaleja ei kerrottu, että sairastumisesta halutaan sakottaa, työsuhdeturvaa halutaan heikentää ja naisvaltaiset pienipalkkaiset alat ajetaan ikuisen palkkakuoppaan.

Perussuomalaiset Riikka Purran johdolla lupasivat vastustaa lakko-oikeuden rajoittamista ja kertoivat, että leikkaukset pienituloisten toimeentuloon eivät perussuomalaisille käy. Kokoomus Petteri Orpon johdolla lupasi, että keneltäkään ei vaadita kohtuuttomia.

Monet hallituksen nyt päättämät leikkaukset ja palkansaajien oikeuksien heikennykset kasautuvat muutamille ihmisryhmille. Esimerkiksi osa-aikaisten työntekijöiden toimeentulo heikkenee merkittävästi.

Hallituksen yksipuolinen toiminta on synnyttänyt Suomen oloissa poikkeuksellisen vastalauseiden aallon. Kaikki palkansaajajärjestöt ovat eri tavoin ilmoittaneet huolensa hallituksen suunnitelmista ja osallistuneet mielenilmaisuihin. Suomalaisten enemmistö on antanut tukensa palkansaajille.

Oikeuskansleri ja riippumaton talouspolitiikan arviointineuvosto ovat poikkeuksellisella tavalla huomauttaneet, että leikkauksia viedään läpi ilman kunnollista vaikutusarviota ja välittämättä leikkausten kasautumisesta yksille ja samoille suomalaisille. Samalla vaikutukset esimerkiksi lapsiperheisiin ovat järjestyttävät: jopa 17 000 lasta ajautuu köyhyyteen.

Hallitus on tarjonnut palkansaajille vain lumeneuvotteluita, joissa pohjana ovat työnantajien tavoitteet. Palkansaajien ääni ja esitykset ovat kaikuneet kuuroille korville. Aitoihin neuvotteluihin, joiden lopputulosta ei olisi valmiiksi saneltu, ei ole ollut minkäänlaista valmiutta. Hallituspuolueet ovat myös kieltäytyneet kaikista todellisista keskusteluista ja yrityksistä löytää sopu.

Välikysymys VK 1/2024 vp

Työmarkkinoita ja työelämää pitää uudistaa tasapainoisesti. Yksipuolisen sanelun sijaan ratkaisuja pitää hakea yhdessä, sekä palkansaajia että työnantajia kuunnellen. Tasapainoisilla ratkaisuilla saadaan uudistuksia aikaan, selkävoittoja hakemalla syvennetään vastakkainasettelun kierrettä. Tasapainoinen uudistaminen on sekä yritysten että palkansaajien etu.

Kaikki tähänastiset hallitukset ovat aina lopulta olleet valmiita keskustelemaan myös palkansaajien ja heitä edustavien järjestöjen kanssa työläinsäädännön ja sosiaaliturvan muutoksista. Hallituksen kieltäytyminen keskustelusta palkansaajia edustavien järjestöjen kanssa on ajanut Suomen vastakkainasettelun kierteeseen ja mittaviin työtaisteluihin. Toiminnallaan hallitus vaikeuttaa seuraavan työehtosopimuskierroksen asiallista ja sujuvaa toteuttamista tilanteessa, jossa työmarkkinat pitäisi saada tukemaan kasvua ja työllisyyttä.

Edellä olevan perusteella ja Suomen perustuslain 43 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan välikysymyksen:

Onko hallitus valmis käymään aitoihin neuvotteluihin myös palkansaajia edustavien järjestöjen kanssa työelämän lainsäädännön muutoksista aikaisempien hallitusten tavoin,

onko hallitus valmis perääntymään niistä työelämän lainsäädännön muutoksista, joiden vaikutukset talouteen ja työllisyyteen ovat olemattomia tai jopa haitallisia, kuten ensimmäisen sairauspäivän palkattomuus,

onko hallitus valmis luopumaan lainsäädäntöhankkeista, jotka jättävät pienipalkkaiset naisvaltaiset alat pysyvään palkkakuoppaan,

miten hallitus arvioi sen omien toimien vaikutuksia seuraavalle työehtosopimuskierrokselle ja sitä kautta talouden ja työllisyyden kasvulle ja

miten hallitus aikoo palauttaa Suomeen aidon pohjoismaisen, työmarkkinajärjestöjen luottamukseen ja yhteistyöhön nojaavan sopimisen kulttuurin?

Välikysymys VK 1/2024 vp

Helsingissä 16.2.2024

Antti Lindtman sd
Sofia Virta vihr
Li Andersson vas
Tytti Tuppurainen sd
Kim Berg sd
Piritta Rantanen sd
Paula Werning sd
Tuula Väättäinen sd
Pia Viitanen sd
Juha Viitala sd
Nasima Razmyar sd
Joona Räsänen sd
Timo Suhonen sd
Pinja Perholehto sd
Eemeli Peltonen sd
Ilmari Nurminen sd
Saku Nikkanen sd
Riitta Mäkinen sd
Aki Lindén sd
Lauri Lyly sd
Niina Malm sd
Helena Marttila sd
Ville Merinen sd
Anna-Kristiina Mikkonen sd
Pia Hiltunen sd
Elisa Gebhard sd
Marko Asell sd
Lotta Hamari sd
Maria Guzenina sd
Jani Kokko sd
Johannes Koskinen sd
Eveliina Heinäluoma sd
Johan Kvarnström sd
Tuula Haatainen sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Fatim Diarra vihr
Tiina Elo vihr
Bella Forsgrén vihr
Pekka Haavisto vihr
Atte Harjanne vihr
Hanna Holopainen vihr
Inka Hopsu vihr
Saara Hyrkkö vihr
Krista Mikkonen vihr

Välikysymys VK 1/2024 vp

Maria Ohisalo vihr
Jenni Pitko vihr
Oras Tynkkynen vihr
Timo Furuholm vas
Veronika Honkasalo vas
Mai Kivelä vas
Anna Kontula vas
Minja Koskela vas
Merja Kyllönen vas
Laura Meriluoto vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Jussi Saramo vas
Hanna Sarkkinen vas